

REGIONPLAN AGDER 2020

Fra «Strategisk notat klima» til «Veikart Agder»

Faggruppe klima v/ Kim Øvland
Rådmannsgruppen - 19.januar 2017

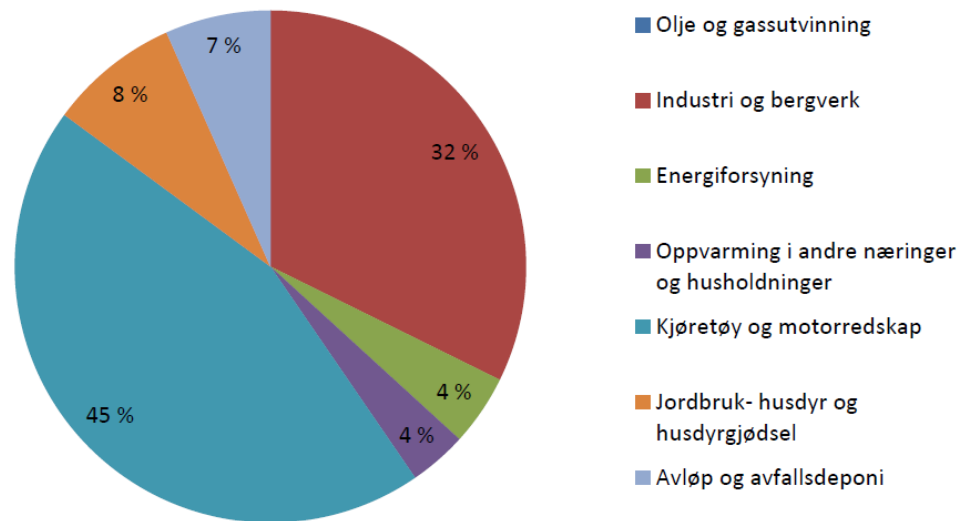
DISPOSISJON

- Kunnskapsgrunnlaget
- Innspillene
- Oppdateringene
- Prinsippene og veikartene
- Prosessen

KUNNSKAPSGRUNNLAGET

Hva og hvordan skal vi måle?

- Behov for gode data og indikatorer
- Statistikk og måling - tar veikartet oss dit vi skal?
- Nasjonalt, regionalt og lokalt
  - Klimaloven
  - Mdir/KS
  - SSB
  - Statistikkportalene
  - Indikatorer med lokal relevans og politisk forankring?

INNSPILLENE

s. 1/4

Rundbordskonferansenes innspill til Regionplanen og strategisk notat klima

Positive til initiativet og ønsker å bidra og samarbeide!

- **BIOØKONOMI:**
  - Skogressursene
  - Bioenergi
  - Bygg
- **ENERGI OG KLIMA:**
  - Kraftoverskudd og kraftutvekslingskapasitet
  - Karbonfangst og infrastruktur
- **DIGITALT:**
  - Agder har mangelfull datainfrastruktur
  - Digital kompetanse og anvendelse gir unike fortrinn

INNSPILLENE

s.2/4

Rundbordskonferansenes innspill til Regionplanen og strategisk notat klima

- **KLYNGENE:**
  - Videreutvikle klynger og nettverk
  - Verdens beste sted for utvikling av prosessindustri
  - Delingskultur og endringskultur
- **FoU og AKADEMIA**
  - Framskaffe nødvendig ny kunnskap
  - Forberede/være i forkant av kommende utfordringer
  - Styrke kompetansemiljøer
  - «Samskapingsverksted»
- **INTERNASJONALISERING OG FINANSIERING:**
  - SEK og EU-midler/Horizon 2020

INNSPILLENE

s.3/4

Rundbordskonferansenes innspill til Regionplanen og strategisk notat klima

- **TRANSPORT:**
  - Mer om elektrifisering
  - Kollektivsatsing
- **ATP:**
  - Bedre samspill i lokaliseringssaker
- **DET OFFENTLIGE:**
  - Politisk lederskap
  - Innkjøp og leverandørutvikling
  - Virkemiddelapparatet (grunder, entreprenørskap mv.) må oppgraderes og prioritere grønn omstilling

INNSPILLENE

s.4/4

Rundbordskonferansenes innspill til Regionplanen og strategisk notat klima

- **VEIKART FOR NÆRINGS LIV**
  - Bransjevis veikart for lavutslippssamfunnet viktig for Agder (særlig prosess, transport og olje&gass)
- **OMSTILLINGSEVNE OG -VILJE**
  - Fordrer aksept og kunnskap blant befolkningen og i kommunene

OPPDATERINGENE

s. 1/2

En oppdatering av «Strategisk notat for klima»?

- **Transport**

- Reduserte behov - smart mobilitet - lave utslipp
- Elektrifisering av personbiltrafikk
- Elektrifisering av havner, og deler av skipsfarten
- Biodrivstoff til tunge kjøretøy, flytrafikk og båt
- Hydrogen som drivstoff

- **Energi**

- Ny kraftforedlende industri
- Grønne datasentre
- Kraftutveksling

OPPDATERINGENE

s.2/2

En oppdatering av «Strategisk notat for klima»?

- **Klyngene**
  - GCE NODE
  - NCE Eyde
  - Landsdelens fortrinn
- **Skog**
  - Økt utnyttelse, økt karbonbinding og økt verdiskapning
  - Offentlige innkjøp, offentlige bygg
  - Produktutvikling (biodrivstoff, biokarbon)

PRINSIPPENE

Grønnkonkurranskrafts bakteppe for «Prinsipper for politikk utforming»

OMSTILLING ER NØDVENDIG

- Klimaendringene akselerer og Parisavtalen gir verden en marsjordre. **Behovet for omstilling er stort, og tiden er knapp.**
- Raske endringer i demografi, teknologi og nasjonale satsinger setter **nye rammer.**
- Flere land har nasjonale satsinger der de forbereder seg på en fremtid hvor lavutslippsløsninger og ressurseffektivitet **avgjør konkurranskraften.**
- Petroleumssektoren vil **ikke** lenger være den samme **vekstmotoren i norsk økonomi.**
- En avkarbonisering av den globale økonomien vil **redusere etterspørselen etter olje og gass på sikt**
- Norge trenger **nye grønne arbeidsplasser** og verdiskaping som kan erstatte forventet nedgang i petroleumsrelaterte bransjer.

BEHOV FOR «VEIKART AGDER»

PRINSIPPENE

«Prinsipper for politikkutforming»

Politisk enighet, og vilje til å bruke slike prinsipper, kan utløse innovasjonskraft og investeringsvilje:

- *Forurensere skal betale*
- *Utslipp og andre eksternaliteter skal prises*
- *Det vi vil ha mindre av, skal skattes mer. Det vi vil ha mer av, skal skattes mindre*
- *Det skal legges til rette for at forbrukere kan foreta informerte beslutninger*
- *Offentlige anskaffelser skal være grønne*
- *Planlegging og investeringer skal ta utgangspunkt i målet om å bli et lavutslippssamfunn i 2050*
- *Livssyklusperspektivet skal legges til grunn for offentlige investeringer og anskaffelser*
- *Nye lovforslag skal inkludere en vurdering av CO2-effekter der det er relevant*
- *Grønn konkurransekraft skal bygges på velfungerende markeder*
- **DET SKAL RAPPORTERES PÅ DET VI VIL OPPNÅ OG DET VI VIL UNNGÅ!**

VEIKART?

Hva kan politikere, myndigheter, næringsliv og enkeltmennesket - hver for seg og sammen - gjøre for at Norge skal bli et konkurransedyktig lavutslippssamfunn i 2050?

Avfalls- og gjenvinningsbransjens veikart
for sirkulærøkonomi

MÅL

Hvilke mål skal vi sette oss i Agder?

- Led an i utvikling av «lavutslippssamfunn» mot 2050?
- Utvikle næringsliv ledende i produksjon av varer og tjenester for lavutslippssamfunnet?
- Regionen med mest reduserte transportutslipp?
- Mest klimavennlige reisevaner?
- Det mest klimavennlige offentlige forvaltningen?

PROSESSEN

Faggruppe klima - arbeid fremover

STRATEGISKNOTAT – KLIMA
Tilpasses dagens situasjon og innspill fra rundbordskonferansene

10 PRINSIPPER FOR
POLITIKKUTFORMING
- GRØNN KONKURRANSEKRAFT
Anvendelse i Agder

STATISTIKK OG DATA
Energi og utslippsstatistikk

BRANSJENES VEIKART
Hva passer/kan brukes i Agder?

Vår/høst 2017

**VEIKART
AGDER**

- 1. arbeidsmøte 15. februar
- Presentasjon Sørlandsrådet i juni

TAKK FOR OPPMERKSOMHETEN!